

בית כנסת "אדרת אליהו"
ע"ש הח' אליהו בן הח' ראובן משה קליין ז"ל

עלי אדרת אליהו

בס"ד, שבת ראש חודש אייר תשפ"ג
פרשת תזריע-מצורע - גיליון 239

בגיליון זה:

אשרינו מה טוב חלקנו

רב הקהילה, הרב אסף הר-נוי

כיצד עושים תשובה על גזל כאשר

לא ידוע מי הנגזל? או היכן הוא?

רב הקהילה, הרב אסף הר-נוי

השכונה שלנו {חלק ב}

יעקב שניידר

יהודי טורקיה – חלק ב'

יואל קוטנר

חודש אייר בין ניסן לסיון

יהודה ליבוביץ

ברכות הודאות והודעות

הוועד

אשרינו ומה טוב חלקנו

חודש אייר הבא לפתחנו מוצא את עצמו, כמעט מבלי לשים לב, בין שני ענקים.

מצידו הימני עומד לו חודש ניסן הוא חודש גאולתם של ישראל ויציאת מצרים, ומצדו השני עומד חודש סיוון בו זכו ישראל לקבל את התורה הקדושה בשיא תפארתה.

בעוד שבכל אחד מן החודשים הסמוכים לו ישנו חג חשוב- חודש אייר עומד לו גלמוד לכאורה, בין צילם של שני הרים גבוהים וחשובים.

אולם, עם תקומתה של האומה הישראלית מחדש, והקמתה של מדינת ישראל- גילה חודש אייר כי לא בודד וגלמוד הוא. לא

לחינם שמו הקב"ה בין חודש ניסן ויציאת מצרים לבין חודש סיון וקבלת התורה- שכן מכיל הוא את שניהם.

יום העצמאות בו הוקמה מדינת ישראל מתאים ומקביל לחג הפסח בו זכינו לראשונה לעצמאותנו כעם, ויום ירושלים- בירת ישראל אשר ממנה תצא התורה- מתאים ומקביל הוא לחג השבועות בו ניתנה תורה.

חודש טוב ומבורך, ובשורות טובות לגאולה שלמה!

אסף הר-נוי

כיצד עושים תשובה על גזל כאשר לא יודע מי הנגזל? או היכן הוא?

הרב אסף הר-נוי - רב הקהילה

השאלה- אדם שלקח בעברו רכוש של אדם או ציבור ללא רשות, ואינו יודע ממי הוא לקח או היכן הוא נמצא. כעת, הוא רוצה לשוב בתשובה אבל לא יודע למי להחזיר את מה שלקח- מה עליו לעשות?

הדין ההלכתי: בעיה זו מובאת בהלכה סביב סוחר שרימה את אלו שבאו לקנות אצלו ומדד להם סחורה במידה שאינה מדויקת ובכך שילמו לו יותר ממה שהיה צריך. השולחן ערוך מתייחס לבעיה זו בצורה מאוד חמורה וכותב בהלכות אונאה: "עונש המדות והמשקלות קשה מאד, שאי אפשר למודד או לשוקל שקר לשוב בתשובה הגונה, והרי הוא ככופר ביציאת מצרים".

הסמ"ע במקום מבאר את החומרה שבדבר: "דאי אפשר להשיבו לבעלים כיון דלא יוכל לידע למי מדד וכמה פעמים מדד להן... מה שאין כן בשאר עבירות אפילו גדולות כעבירות ועבודה זרה, דהן חטאים בינו ובין המקום יתברך, יש להן תשובה בחרטה ובידו ובסיגופים".

דהיינו- תשובה שכן אדם לחבירו מחייבת את בקשת הסליחה והתיקון מהחבר שנפגע, והרי כאן אין אנו יודעים מי הוא זה, ועל כן מדובר בתשובה לא פשוטה.

אם כן, האם דלת התשובה ננעלת בפני אדם כזה שגזל את הרבים או גזל מאדם שאינו יודע מי או היכן הוא?

בהלכות גזילה מביא השו"ע² פתרון לדבר וכותב: "הרועים והגבאים והמוכסים, תשובתן קשה מפני שגזלו את הרבים ואין יודעים למי יחזירו, לפיכך יעשו בו צרכי רבים, כגון בורות שיחין ומערות".

דהיינו- מי שגזל את הרבים ומטבע הדברים לא יודע למי להשיב, יעשה צרכי רבים³ כגון בורות מים של עולי רגלים וכד', ועל ידי שיעשה בהם צרכי רבים ייהנו מהם גם אלו שהוא גזל מהם וכך ייחשב הדבר שהשיב להם את גזלתם.

אכן, אין זו תשובה מושלמת משום שיתכן שהנגזל לא יהנה מזה בסופו של דבר, אולם זו הדרך הטובה והנכונה ביותר בכדי להשלים את אשר פגם. דברים נפלאים כתב ה"ערוך השולחן"⁴ לדבר: "וכשיעשה צרכי רבים יסבב ה' שכל אחד מהנגזלים או מיורשיהם יהנה כפי ערך גזילתו ושימחלו לו, והבא להיטהר מסייעין אותו מן השמים".

כלומר, מי שבא בלב כנה טהור להתחרט ולשוב אל ה', יסייעו לו מן השמים שהנגזל יהנה מצרכי הרבים שעשה ואז תשובתו תהיה תשובה בדרגה יותר גבוהה.

בספר "פתחי חושן"⁵ מביא עצה נוספת בשם הגדולים- שבמקרה כזה יתן את סכום הכסף שנגזל לצדקה עבור בעל הממון (מי שגזל ממנו), כלומר שיכווין הגזלן להיות שליח מצוה לתת

¹ חושן משפט, סימן רל"א סעיף י"ט.

² חושן משפט הלכות גזילה סימן שס"ו סעיף ב'

³ בספר "אהבת חסד" מביא בשם השל"ה שצרכי הרבים יכול לעשות על ידי שמנדב למשל ספרים (סידורים, חומשים או ספרי לימוד כגון ש"ס וכו') לבית המדרש או לבית הכנסת האזורי, וה"אגרות משה" כתב שבזמן שתורם הספרים לא יתן בתורת צדקה או באופן שיחזיקו לו טובה ויכבדוהו על כך, אלא יתן בעילום שם וכדו'.

⁴ חו"מ שס"ו, ג'.

⁵ הל' גניבה פרק ד' ס"ק נ'.

צדקה מטעם הנגזל ונותנים את הצדקה בשמו כך שהמצוה תיזקף לזכותו של הנגזל. באמת, אין הדבר מועיל לקיים את מצוות השבת הגזילה משום שלא מגיע לידי הנגזל עצמו ואף אינו נהנה ממנו, אך לפחות אין הגזילה נשארת תחת יד הגזלן, אלא עושה בה שימוש מועיל לטובת הנגזל ע"י שמקבל הנגזל שכר מצות צדקה שעשו בממונו, וזו צורת ההשבה המקסימלית שניתן לעשות במקרה כזה.

מאחרוני זמנינו כתבו שיתן לעמותות צדקה וחסד גדולות כדוגמת "יד שרה" שאז יתכן הדבר שיזדמן לאותו אחד שגזל ממנו להשתמש ולהנות מאותו דבר.

סיכום למעשה - מי שגזל את היחיד ואינו יודע מיהו, או שגזל את הרבים, ורוצה לחזור בתשובה על גזילתו- יתן את שווי הממון שגזל בשביל צרכי הרבים. כלומר- יתן את שווי הגזילה לעמותות העוסקות בעזרה לציבור, כגון גמח"י חסד וכד', ועל ידי זה אולי יזכה מי שהוא גזל ממנו להנות מן הדבר. והטוב ביותר שכשנותן את הצדקה לאותה עמותה שיאמר הנותן שהוא נותן בעבור אותו פלוני שהוא גזל ממנו ובכך הוא גם מזכהו במצוות צדקה.

השכונה שלנו {חלק ב}

יעקב שניידר

בלב שכונת גילה, מנמנם לו רחוב הגפן.

הרחוב הלא ידוע לציבור, שוכן לו בין הרחובות האחות יהודית, האחלמה, היהלום והברקת.

פרוייקט הגפן היה אחד מהרחובות שקיבלו פרסי עיצוב אדריכליים. 40 שנה לאחר היווסדו, עדיין יכול המהלך ברחוב להתרשם מהתוצאה.

ואולם, הפסטורליה המדהימה היא מדומה. רחוב הגפן הוא מועמד להיות הראשון בשכונת גילה שיתבצע בו פרוייקט פינוי/בינוי. אם לא יתחולל נס, בקרוב יפנו את כל תושביו, ואז יעלו עליו הטרקטורים ויהרסו אותו. במקומו ייבנו מגדלים גבוהי קומה.

מתברר, שכבר לפני יותר מעשר שנים סימנו הרשויות את אוכלוסיית רחוב הגפן כמתאימה. יחד עם רחובות נוספים בגילה א', מקומות שבהם מתגוררת אוכלוסייה חלשה שאין בכוחה להתאגד, ולא תוכל להתנגד. בגפן, למשל, יש 40% דירות בבעלות המדינה (במרכז קליטה 33% דיור ציבורי. מצב דומה ברחובות הלוט והקנה).

מבלי להיכנס לפרשנות על תוכניות ההתחדשות העירונית השנויות במחלוקת, העובדות הן שבעקבות הגפן מתוכננים מהלכי פינוי/בינוי רבים נוספים בכל רחבי גילה, ויהיו לכך השלכות על איכות החיים של כל תושבי השכונה.

פרוייקט הגפן נמצא בשלב ההפקדה, וכל תושב גילה יכול להגיד התנגדות עד לתאריך

2.5.23

יהודי טורקיה – חלק ב'

יואל קוטנר – ע"פ מאמר של הרב מנחם לוין

בית הכנסת האשכנזי באיסטנבול

מערכת יחסים ייחודית בין קהילות היהודים בטורקיה ובין יהודי א"י נוסדה עם כיבוש סוריה וא"י ע"י סאלים הראשון בשנת 1516-17. יהודים מטורקיה עלו ארצה ורבנים מא"י העתיקו את מושבם לטורקיה כדי לשמש את הקהילות היהודיות שם. התעניינות טורקיה בא"י הלכה וגדלה. סולימן המפואר טבע את חותמו בתולדות א"י עם בניית החומות סביב העיר העתיקה בירושלים.

ב-1558 העניק סולימן לדונה גרסיה מנדז נשיא חוזה שכירות ארוך טווח בטבריה ובנותיה. בתמורה, דונה גרסיה הבטיחה לשלם לסולימן נתח גדול ממסים שנגבו באזור. כידוע, דונה גרסיה, אישיות מיוחדת במינה, הייתה אחת הנשים היהודיות העשירות ובעלות השפעה בימי הרנסאנס באירופה. היא הייתה הדודה והחמות של דון יוסף נשיא ושותפה בעסקיו. דון יוסף, דוכס נקסוס שיחק תפקיד מרכזי ורגיש בהכרזת מלחמה נגד וונציה ב-1571 ובכיבוש קפריסין כתוצאה מכך.

דונה גרסיה קידמה את התפתחותה של טבריה וגם סייעה ביישוב יהודים בעיר צפת אשר אוכלוסייתה היהודית גדלה במהלך מאה שנה מ-300 משפחות ל-10,000 נפש ובכך הייתה לעיר בעלת האוכלוסייה היהודית הגדולה בארץ ישראל.

לאחר פטירתם של דונה גרסיה ודון יוסף נשיא, מנהיגים יהודיים פעלו בחצר הסולטן. ארלוארו מאדז, קונברסו פורטוגזי, נשא את התואר הדוקס של מיטליני כתמורה לשירותיו הדיפלומטיים. סלומון בן נתן אשכנזי סייע בקשרים הדיפלומטים הראשונים עם בריטניה. יהודי טורקיה של המאה ה-16 וה-17 שנהנו מסביבה שלווה ומחופש יחסי היו העשירים והמשגשגים ביותר מכל יהודי תבל.

במאה ה-17 חל מפנה לרעה בתולדות היהודים בכלל וביהודי טורקיה בפרט. שבתאי צבי נולד בט' באב בעיר סמירנה, איזמיר של היום, ב-1626 למשפחה רומניוטים. אדם מבריק ובעל כריזמה, שבתאי צבי נשא את התואר "חכם" כבר בגיל 20. יותר מכל, הוא בלט בהתנהגות מוזרה שבין רגשי דפרסיה עמוקה ואקסטזה גורפת. היו בין יהודי סמירנה שנשבו בקסמיו ובדבקותו. ברם, טענותיו שהוא הוא המשיח (הרי נולד בא' באב) והבעת השם המפורש בפומבי הביא לסילוקו ע"י רבני העיר באמצע המאה ב-17.

שבתאי צבי "נחת" בא"י שם הוא נועץ במקובל נתן בנימין לוי, המכונה נתן העזתי. הלה טען לתואר מרפא נפשות, ובמפגש גורלי, ביקש שבתאי צבי למצוא תיקון ושלווה לנפשו. נתן השתכנע כי שבתאי צבי הוא אכן המשיח, ובעידודו של נתן, הכריז שבתאי צבי זאת ברבים.

נתן טען כי הוא עצמו אליהו הנביא והיה למנהיג בתנועה המשיחית החדשה. למרות כי הרבנים בירושלים הוקיעו אותו והכריזו ששניהם נוכלים, התנועה צברה מומנטום.

ב-1665 חזר שבתאי צבי לאיזמיר יחד עם פמליה גדולה והתקבל שם בכבוד גדול. יחד עם נתן העזתי הוא הצהיר כי הוא הוא המשיח וידע להגיד עתידות כגון ניסים ונפלאות הקרובים לבשר את הגאולה. על אפם וחמתם של הרבנים הוא היה למנהיג הקהילה בסמירנה. הוא הדיח את הרב הקודם מתפקידו ותחתיו מינה את הרב חיים בנבנישתי. הפופולריות של שבתאי צבי הלכה וגדלה והוא ניצל את כוחו כדי לשתק כל אפוזיציה.

תהילתו של שבתאי צבי התפשטה לאירופה ולצפון אפריקה. סיפורי נפלאותיו נשמעו בקרב ציבורים יהודים ולא-יהודיים כאחד. לדוגמא, בצפונה של סקוטלנד נצפתה אניה עם מפרשים ממשי וציוותה מלחים דוברי עברית. על התורן דגל ובה הכיתוב: **שנים-עשר שבטי ישראל**. תנועתו המשיחית צברה תאוצה והצית התלהבות רבתי בעולם היהודי דאז. יהודי איטליה, הולנד, המבורג עקבו אחרי המתרחש בסמירנה. הקהילה היהודית באביניון שבצרפת התכוננה להגר לממלכה החדשה באביב 1666.

למרות ציבור חסידיו הרבים בעולם היהודי, רוב רבני אירופה, ובמיוחד הרב יעקב סופרסט, רבה של אמסטרדם, ראו בו ובמאמיניו עוברי עבירה והזהירו את קהילותיהם לבל ילכו שולל אחריו.

לימים, נעצר שבתאי צבי ע"י הסולטן העות'מני ונכלא בגליפולי דבר שלא הרתיע את מאמיניו שצבאו על דלתות הכלא לבקרו. מפלתו של שבתאי צבי אירעה ב-15.9.1666, היום שבו הובל שבתי צבי לפני הסולטן אשר נתן לו לבחור בין המרת דתו לאיסלם או מוות. כידוע, הוא בחר לחיות ובכך מרבית העולם היהודי נזדעזע והבין כי הוא מתחזה.

למרבה הצער לא מעט ממאמיניו התמידו באמונתם הכוזבת והתאסלמו גם הם בעקבותיו ונקראו **דונמה**. נתן העזתי המשיך לתמוך בשבתאי צבי והסביר כי המרת דתו היה בגדר אפוף המסתורין שהוא חלק מתהליך קבליסטי המביא את הגאולה המיוחלת.

כתוצאה מפרשת שבתאי צבי, הממשל העות'מני החל להתייחס למיעוט היהודית, שעד אז לא משך תשומת-לב מיוחדת, בחשדנות הולכת וגוברת. עוברי דרך מהמערב ציינו כי פני השכונות היהודיות באיסטנבול נראו אחרת, ובמציאות החדשה היהודים הסתגרו והרוויחו את לחמם כקמעונאים, אומנים או שכירים פשוטים.

ציבור **הדונמה** המשיכו בדרכם כמיעוט, נבדל מהקהילה היהודית עקב המרת דתם ואמונתם בשבתאי צבי. לאחר עשור הרבה מהם ישבו בסלוניקי. מספרם המדויק אינו ברור, אך לפי קרסטן ניבוהר, אזרח דני, כ-600 משפחות כאלה חיו בסלוניקי בשנת 1774 והתחתנו בינם לבין עצמם בלבד. לפני פרוץ מלחמת העולם הראשונה מספרם נע בין 10,000-15,000.

בתפנית בלתי-צפויה, **הדונמה** שיחקו תפקיד מפתח בתנועת הטורקים הצעירים שהדיחה את הסולטן עבדול חמיד השני ב-1908. לאחר כינון הרפובליקה הטורקית הם תמכו ברפורמות הפרו-מערביות שהנהיג אטאטורק שביקש להצר את צעדי הממסד הדתי ולקדם את טורקיה כמדינה מודרנית.

הממשל הראשון (1909) כלל לא-מעט שרים מקרב הדונמה, לרבות שר באוצר ג'ביד ביי. אך כחברה סוציאלית, זהותם ומוסדות ציבורם של הדונמה השתמרו רק בסלוניקי. כשנאלצו לעזוב את העיר ב-1924 עם פרוץ מלחמת יוון – טורקיה רבים העתיקו את מושבם לאיסטנבול או ערים טורקיות אחרות כגון איזמיר או אנקרה. עד סוף המאה ה-20 הדונמה התבוללו אל תוך החברה הטורקית המוסלמית.

מעמדם של היהודים התחיל להשתפר עם רפורמות נטנזימט של שלהי המאה ה-18 שהיו חלק מתהליך שנועד להפוך את האימפריה העות'מנית למדינה מתקדמת וכחלק מחבר מדינות אירופה. כחלק של רפורמות אלה, ניתנה ליהודים הכרה כקהילה נפרדת ומונה רב ראשי.

הצהרת H-atti Humayan (הצהרה דופלומטית רשמית שנכתבה בד"כ ע"י הסולטן עצמו) של 1856 העניק שוויון מוחלט לכל אזרחי האימפריה העות'מנית מוסלמים ולא-מוסלמים כאחד וניתנה חופש פולחן לכולם. לכל דת מונה מנהיג רשמי. היהודים התנגדו למעורבות ממשלתית בענייני הקהילה הפנימיים. אף, עם הארגון החדש של המדינה נפתחו בפני היהודים הזדמנויות חדשות והם צלחו בבנקאות, מסחר ויצור וגם תפסו תפקידי שרות המדינה. ככלל, התקופה החדשה ראתה תפנית בהנהגתה של המדינה מדתית לחילונית, דבר שנתן את אותותיו גם בקרב הקהילה היהודית.

סיום מלחמת העולם הראשונה הביאה לסופה של האימפריה העות'מנית ובמקומה הוקמה הרפובליקה הטורקית הצעירה. מוסטפא כמאל אטאטורק נבחר נשיאה, בטלה החליפות ואומצה חוקה חילונית. ברם, במציאות מעולם לא נותק הקשר בין האיסלם והתרבות הטורקית. על פי תוצאות מפקד אוכלוסין משנת 1927, חיו 81,872 יהודים בתוך גבולות הרפובליקה הטורקית, רובם מרוכזים באיסטנבול ואיזמיר. עקב זעזועי תבוסתה של טורקיה במלחמה הגדולה, ניסתה הרפובליקה החדשה לצקת תבנית של זהות לאומית אשר התייחסה בחשדנות כלפי המיעוטים בקרבה. גם היהודים נאלצו לאמץ זהות לאומית טורקית. בתי הספר של האליאנס הוכרחו לנתק כל קשר עם ההנהלה בצרפת וטורקית הייתה לשפת ההוראה. למרות שהיהודים חויבו להשתלב בחברה הם נתפסו כזרים. ראה לכך היה מס יוצא הדופן שהוטל ב-1942. בממוצע, על מוסלמים היה היטל של 5% ואילו היוונים, הארמנים והיהודים חויבו לשלם בין 150%-200%. מכיוון שלרוב לא הייתה כל אפשרות לשלם סכומים מופקעים כאלה, הם נאלצו למכור את נכסיהם, ולא, להישלח למחנות עבודה. למרות שבוטל המס הנורא הזה כעבור שנתיים, הוא גרם לטראומה בקרב היהודים ובכך סלל את הדרך להגירה ההמונית של יהודי טורקיה שתחל ב-1948.

עם זאת, במהלך מלחמת העולם השנייה, טורקיה שימשה מעבר בטוח ליהודים שברחו מהנאצים. בחוכמתו, הזמין אטאטורק פרופסורים יהודים גרמניים יידועי-שם לברוח מגרמניה ולהתיישב בטורקיה ואלה תרמו רבות להתפתחות ההשכלה הגבוהה באוניברסיטאות הטורקיות.

בשנות השואה, בשעה שיהדות יוון כמעט וחוסלה כליל ליהודי טורקיה חיו בבטחה יחסית. כמה דיפלומטים טורקיים התמידו במאמצייהם להציל יהודי טורקיה. אחד מהם, סאלחא-דין אולקמן, הקונסול הכללי ברודוס ב-44-1943 הוכר כחסיד אומות העולם ע"י יד ושם ביוני 1990.

הקהילה היהודית הטורקית מונה כיום 14,500 מתוך האוכלוסייה הכוללת של 85 מיליון. רוב היהודים מתגוררים בעיר איסטנבול ורוב רובם ספרדים. החכם באשי הוא הרב הראשי ליהודי טורקיה ונציגם המשפטי כלפי השלטונות. קיימת גם קהילה קטנה של קראים שאינם חלק מהקהילה היהודית הנורמטיבית ואף אינם מכירים בסמכותו של החכם באשי.

יהודי טורקיה נפלו קרבן למעשים אנטי-שמיים אלימים במספר אירועים טרגיים. ביום 6.9.1986 טרויסט מזהה עם פלג אבו-נידאל של אש"פ פתח באש בבית הכנסת נווה שלום באיסטנבול ורצח 22 מתפללים. אותו בית כנסת היה היעד לפיגוע טרור נוסף בשנת 2003 כשהתפוצצו מספר משאיות תופת ברחבי העיר. משאית אחת התפוצצה בחזית בניין נווה שלום ואחת נוספת התפוצצה ליד בית הכנסת בית ישראל שם נפלו קרבנות רבים.

תחת שלטונו של הנשיא ארדואן חלה עלייה מתמדת ומדאיגה באנטישמיות בטורקיה. יחסי ישראל-טורקיה היו בלתי-יציבים, חמאס הקים מפקדה על אדמת טורקיה. מיינ קאמפ והפרוטוקולים של זקני ציון היו לרבי-מכר בשנים האחרונות.

על רקע זה, קהילת היהודים בטורקיה, בת מאות בשנים, הצטמקה עקב הגירת רבים ממנה והתבוללות. למרבה האירוניה, יש יהודים שהעדיפו למצוא מקלט בספרד ובפורטוגל שמהן זקניהם ברחו בשעתו.

חודש אייר בין ניסן לסיון

יהודה ליבוביץ

איתרע מזלו של חודש אייר ליפול בתווך בין שני חודשי הרגלים הגדולים של עם ישראל - חודש ניסן וחודש סיון - הנדמים כמאפילים עליו בהיותו שומם ממועדים. עם זאת, מבט מעמיק יותר מגלה כי בחודש זה גנוזה איכות רוחנית רבת משמעות ההולכת ונחשפת במהלך הדורות. בעין איה (שבת, פרק תשיעי פסקה נה) כותב הרב קוק כי חודש אייר שהוא "הממצע בין הופעת יציאת מצרים(ניסן) להופעת מתן תורה(סיון)" איננו רק חודש מעבר בין שני המאורעות האדירים הללו, אלא מכיל בתוכו "כוח מורכב שמכשיר לקלוט שני אורות והופעות גדולות שמפני גדלם ובהיקותם מוכרחים להיות מופסקים זה מזה הפסק זמני". כלומר, חודש אייר מכיל את שתי המדרגות שהתגלו כל אחת בנפרד בחודשים ניסן וסיון.

מה ארע בחודשים הללו? הופעתו של עם ישראל על במת ההיסטוריה נבנתה בשני שלבים: השלב הראשון התרחש בחודש ניסן: חג הפסח - יציאת מצרים, בניית הקומה החומרית-לאומית או במילים אחרות הופעת מימד החול. שישים ריבוא יהודים (מספר משמעותי כשלעצמו בגאולת ישראל - כדוגמת שש מאות אלף היהודים שמנה הישוב היהודי בארץ עם קום המדינה), התגבשו לכלל גוף לאומי ישראלי "בעצם היום הזה יצאו כל צבאות ד' מארץ מצרים" (שמות יב, מא).

השלב השני נוצר בחודש סיון: חג השבועות - מעמד הר סיני, בניית הקומה הרוחנית-תודעית, קרי, הופעת מימד הקודש. לאחר התעלות של ארבעים ותשעה ימים, אשר על פי המהר"ל (תפארת ישראל, כה) זהו מספר המבטא את ההתעלות המוחלטת מעל עולם הטבע, המספר שבע מכיל את שבעת מימדי המציאות הטבעית: ימין ושמאל, קדימה ואחורה, למעלה ולמטה, בנוסף לנקודת האמצע המאגדת את הכל; ואילו שבע כפול שבע, ארבעים ותשע - זוהי הטוטאליות של עולם הטבע - אנו מגיעים ליום החמישים, ו' בסיון; ביום זה הגיע העם להתוודעות הכרתית עם ייעודו, "אנכי ד' אלהיך" (שמות כ, ב).

בתווך כאמור - אייר; חודש המצוין בספרות הפנימית של עם ישראל כחודש אשר "קלט בו את ההכשר המורכב של העצמות הטיפוסית הישראלית (הגוף הלאומי שנולד בפסח) והקליטה עליונה של אור התורה התודעה הלאומית שעוצבה בשבועות". (עין איה שם) היינו, חודש אייר הוא החוליה האמצעית המקשרת והמכלילה את שני הקטבים הללו - הגוף והרוח, הקודש והחול.

משפטים אלו, שנכתבו על ידי הרב קוק לפני כמאה שנה ונותרו סתומים, קיבלו הארה מחודשת בדורנו כאשר זכה חודש אייר ונקבעו בו שני מועדים: יום העצמאות - המקביל לפסח: היום בו החלה בניית הקומה החומרית-לאומית של מדינת ישראל, ויום ירושלים - המקביל לשבועות: כיבוש ירושלים והר הבית, קומת הקודש הנבנית על קומת החול. הדברים אף מתחברים למסורת מופלאה של תלמידי הגר"א (מדרש שלמה לרבי שלמה ריבלין, הודפס בספר דרש לציון, עמ' עב) שנכתבה שנים רבות לפני קום המדינה הקובעת כי הימים "כ' לעומר" - ה' באייר - יום הכרזת המדינה ("מב' לעומר" כז' אייר - היום בו החל כיבוש ירושלים במלחמת ששת הימים (הינם 'ימים המיוחדים לבניין הארץ') זוהי אף הסיבה כי תלמידי הגר"א בעלותם לארץ קבעו את יום יסוד בית מדרשם בכז' באייר דווקא.

הטבעי והעל טבעי; הקודש והחול; החומר והרוח; ציון וירושלים; ארץ ישראל והמקדש - כולם מתאגדים כולם בחודש זה, חודש הגאולה.

- מזל טוב למשפחת סוכות להולדת הנכד, בן לישי ואורית.
- מזל טוב לאודי פרץ לרגל אירוסיו בנו גולן.
- מזל טוב למשפחת בלוך להולדת הנכד.

בית חנסת "אדרת אליהו"
יעש הח' אליהו בן הח' ראובן משה קליין ד"ל

יום העצמאות תשפ"ג

ליל יום העצמאות ה-75 למדינת ישראל

בבית חנסת "אדרת אליהו"
יום שלישי ד' באייר אור ל-ה' באייר (25/4)

19:05 - מנחה ופעילות לילדים

שיעור מפי רב הקהילה, הרב אסף הרנוי

19:40 - תפילת ערבית חגיגית

אגן פחים לילדים

הכניסה חופשית

ההשתתפות בסעודת הודיה והאכילת אותנית
ברשות ראש צד יום שני י' באייר בערב (24/4/23)
אצל חברי הוצד (בבית חנסת, באי"ל, בט"ל או
בואטוסאכ/אחד מחברי הוצד)

לאחריה סעודת הודיה הקהילתית בשרית
בהשתתפות רב הקהילה, הרב אסף הרנוי
ובמהלכה הרצאה עם מצגת על לחימת
סיירת הצנחנים במלחמת יום כיפור חאת

חברנו זאב גולדנברג

עמותה רשומה 9-095-005 | http://aderet-eliahou.org | adereteliyahou@gmail.com
ת.ד. 11240 כילה ירושלים 0111102 ☎ 02-6764164

בית חנסת "אדרת אליהו"
יעש הח' אליהו בן הח' ראובן משה קליין ד"ל

law.golan@gmail.com
yehuda.lebovich@gmail.com
eliahouk@gmail.com
nirekal@walla.com
yoavshap89@gmail.com

0546691911
0526448094
0545723801
0502017023
0508854785

אריאל גולן
יהודה ליבוביץ'
אליהו משה קליין
ניר קלמנוביץ'
יואב שפירא